

פ ר ט י כ ל מ.ט.א/ג.

מיטיבת ועדת השרותים הצבוריים
שהתקיימה ביום ג' ט"ז תשי"א
(19.2.51) בועה 9.20.

נרכטים:

חברי הועדה:

- א. רקנטי - היו"ר.
- י. גיל
- ח. דרורי
- א. הכרמלי
- ג. טברסקי
- ח. למדן
- ח. פגורי - כהן
- ד. נצר
- א. ח. שאג.

סוזמנים:

ד"ר יקותיאל - מנהל אגף ההיגיינה הצבורית
במשרד הבריאות.

היו"ר א. רקנטי:

פותח את הישיבה.

ד. נצר:

עלינו לקבוע את הסדורים שלנו לועדה
הפטומפת לוועדת השרותים הצבוריים
ולועדת החינוך. אני מציע לוועדה זו את חברת הכנסת טברסקי.

ד"ר יקותיאל:

מטעם משרד הבריאות.
אם יש לחברת הכנסת דרורי שאלות נוספות,
אני נכון להשיב עליהן. אולם נדמה לי,
כי טוב היה שאמסוד תחילה סקירה כללית
בקשר לחמי טבריה על מנת שנדע מהו המצב שם? לפני שנתיים הייתי רופא
מחוזי בטבריה, לכן אני מכיר את הדברים היטב. המצב בטוסד זה אינו מתאים
לדרישות טוסד המטט כמקום רחצה למטרה רפואית, צריך להיות. הסיבה
העיקרית שאין המצב סבביע רצון היא הבניה וטיב הבנינים הקיימים, בשביל
חמי טבריה חשובה גם צורת הבנינים, האינטסטלציה ויכולת הקליטה - אינם
מתאימים לביקוש הגדול של חמי טבריה. מה שלא יעשה למען תיקון הבנינים
והגדלת הפרטובל, לא יטבה את העובדה היסודית שקשה לטוסד זה לעמוד נגד
לחץ הקהל הבא להתרחץ.

לפני הבהלת המוסד עומדת הברירה - או

לסגור את המוסד, או להכניס פחות אנשים אליו. כמובן, שיטת קסיים
הנבגעים לחוסר פרטובל מתאים, ואין זה תמיד אסכת החברה, אלא יש קוסי
בהטבת פרטובל קבוע לעבודה רק כמה חדשים בשנה. ישנם גם קסיים רבים
בקשר להתנהגותו של הקהל שאינו שומר על הוראות הסדרניו והבלנים העובדים
במוסד. אמנם, לא קבלנו את המענות האלה כהצדקה למצב הנוצרי במוסד.

זהו חברה פרטית טיט בה כל מיני גורמים
קפיטליסטים. יוטב ראש החברה הוא ד"ר ברט, מנהל אפ"ב, נוטף לכך יש
שה כל מיני אינטרסטים פרטיים, כלומר זהו חברה הבנויה על הון של
חברות פרטיות ללא כל כוון פוליטי. יש שם גם אינטרסטים מדרום-אפריקה.

ד"ר יקותיאל:
פטעט מסדר הבריאות.

לחצוה זאת נחנה עוד בתקופת הסנדט הקונצפיה. אחת הסיבות הגורמות למצב הולך במסדר זה כיום היא הצפיפות הגדולה המוחצת עם בחדרי ההלבשה ובאופן מיוחד בברכות הרחצה. מתוך השאלות הרבות שנשאלו יסגן שאלות, אם בכלל קיימת נורמה מסוימת לכמה אנשים סותר להמצא בבריכה אחת? קיימת נורמה שבקבעת על ידי פרופ' סטראוס, ישנם גם שלטים שעליהם כתוב מהי הנורמה בכל בריכה יוצריטה, אבל איש אינו מקיים דבר זה, ואיש אינו שם לב לכמה אנשים סותר להמצא יחד בבריכת אחת. דבר זה צטום והקהל עובר על הנורמה הזו ובכנסים לברכה אחת מספר מתרחצים רב מזה שכתוב על השלט. אולם, אין תאם רק אטמת הקהל, אלא החברה מכניסה יותר מדי אנשים למחלקת הרחצה מאד המחלקה יכולה לקלוט.

הסיגורתי / אשר ללקויים הסיביריים - ההטבה
סרית בלצמא לפיקולחנו אין עם לקויים גדולים, לא חסר מספר רב של חדרי סדות ומקלחות. שלחנו לטע ועדת חקירה שתחקור את המצב ואנו נדרוש את תיקונם של הדברים שאפשר לבצע גם בתנאים הקיימים. החברה טוענת שהיא אינה יכולה לסלוט על הקהל, לכן צריכים לחלק מן המתרחצים לשני ולתרחץ בשעות אחרי הצהריים - האנשים אינם מסכימים לכך, כי בשעות אח"כ הם רוצים לבלות בנעיסים. אך ינהיגו דבר זה תרד הקליטה ויהיה צורך להעלות את המחירים. בכל זאת אם יורגש פיקוח חזק יותר ודרישה נמרצת לסידור הדברים תמעורר החברה ותעשה את התיקונים הדרושים. דרישתנו העיקרית היא סיסטילטים את הבניה ולהרחיב את האפשרויות של קליטה בחמי טבריה. החברה טוענת שיש לה חוסר בחמרי גלם, אולם אנו לא קבלנו טענה זאת ובעיקר לאחר ששלחנו להם תזכיר ובו פרטנו את דרישותינו - לא הסתנה עם דבר. שלחנו להם מכתב נוסף חתום על ידי היועץ המטפטי ובו אנו מאיימים באמצעים יורידים באם לא יטלאו אחרי הוראות אלה. מכתב זה גרם שאנשי החברה הפיעו אצל המנהל הכללי שלנו, וכאשר בקרו אנשי לשכת הבריאות בחמי טבריה, אחרי האיום המטפטי שלנו, ראו שהחברה הכניסה פרטונל נוסף. ברור, עם כל דחיפה נוספת חל טבוי לטובה במסדר.

אשר לסכנת העברת מחלות - אין חמי טבריה מהווים את הטכנה הראשונה מבחינה זאת, ישנם מקומות אחרים שהם ראשוניים יותר מבחינת העברת מחלות בארץ. נשאלת השאלה אם יש כאן צורך בפיקוח יתר ומאמץ נוסף כדי לספר את הדברים הקיימים. כן חשוב הדבר מבחינת התיירות, הרושם שעושה מפעל זה כלפי אנשים מחוץ לארץ, יש לו ערך רב. המצב במסדר זה מבחינת התפסחות המחלות - אינו מהווה סכנה, אולם הרופאים דורשים שיפורים נוספים בזמן הקרוב.

אשר לצפיפות - קבענו נורמה מסוימת פמה אנשים יכולים להמצא בכל בריכה בחדר זמן אחת, אנו נעמוד בכל תוקף שהם יטלאו אחרי הוראות אלה. יש לציין שכבר חל טבוי בענין זה.

אשר לסידורים מסוימים בביל ילדים שחלו במחלת שתוק הילדים - הבעיה טרם התעוררה, ועדיין לא טאלנו את החנה אם היא פוכנה להכין בריכה מיוחדת עבור ילדים אלה, גם הרופאים עוד לא דרשו זאת. עדיין לא קיימת בעית הילדים המתרפאים ממחלת שתוק הילדים, כבעיה צבורית - אנו לא דרשנו מן הסוסד לעשות איזה שהם סידורים עבורם. אנו דואגים להבראת הילדים אלה אבל לא בקטגוריה חמי טבריה. אם יהיו ילדים רבים שיבואו להתרחץ, קיימת אפשרות לסטור להם פלינה מיוחדת. הרופאים אינם דואים בעיה זאת כבוערת. הצפיפות בחדרי ההלבשה קטורה בטליטה על התור. הנקיון הכללי אינו רע, אולם אם קיים חוסר נקיון מסוים הוא נובע מן הצפיפות הגדולה בשעות הקצרות של הרחצה. אנו דרשנו הוספת סידורים סביריים, והחברה התחייבה תוך חדש ימים לגמור את העבודה הזאת. איננו יכולים לבוא אליהם עתה בדרישות גדולות, מסוים שהם נמצאים באמצע הבניה. איננו יכולים לדרוש סידורים שצריכים להכנס לתכנית של בית-מרחץ סודרני.

ד"ר יקותיאל:

אשר לעזרה הראשונה במקום - היתה
שה הזנחה ויש לפצוא הסדר מתאים
שתהיה שם תמיד אחות מוסכמת. **אמנם**
לא קרו שם אסונות עד כה, יש לקוות ששבר זה יתוקן.

אשר לטיפול הפסיקלי - מדוע אין
שם מקום מתאים לטיפול, למסג', לתרגילים ועוד. אנו חשובים שאלה
זאת איבה צריכה להתעורר במקום זה. יש לנוסע לטבריה, יש לנוסע
על סגת להתרחץ ואת הטיפול הפסיקלי הוא יכול לקבל במרפאה במקום
סגורו. אם אנו קובלים על אפישות רבה ועל חוסר סירותים מתאימים,
לטענות אלה יש מקום, אנו יכולים לדרוש להגדיל את מספר האמבטיות
ולסדר את הסירותים בצורה מתאימה ביותר. ההסתנה בחוץ היא גדולה,
כלומר, אפשרות הקליטה של המוסד היא קטנה.

אשר לטענתו של המפעל שאין באפשרותם
להביא את הקהל לידי שיטוט בבתי-הסרוחן בסעות אחרי-הצהרים, מסום
שיותר נעים לאנשים להתרחץ בבוקר - חושב ד"ר שיבר, כי אותו אדם
הנוסע לטבריה בהתאם להוראה רפואית, ולא לשם תענוגות, יש להבריח
אותו לקבל את האמבטיות גם בסעות אחרי-הצהרים, ואז לא יזבזבו
האנשים את זמנם כפי שנעשה הדבר בסעות הבוקר. יש להקפיד על כך
שלא יכנסו לבריכה אחת אנשים רבים, אלא רק מספר מסוים, כלומר יש
להרחיב את שעות הרחצה אחרי שעות הצהריים. כמובן, מדבר זה ידרוש
מאמץ מסוים מצד החברה.

אשר להעלאת המחירים - אין דבר זה
במצא במסכת צנן ואין אנו יכולים לבדוק את הדבר ולא לחוות את
דעתנו בקשר לכך. ועדת הסירותים הצבוריים יכולה לדרוש מן החברה
את הכאזן ולראות אם יש בזה הפסד רב. לדעת, זהו תפקידה של ועדת
הסירותים הצבוריים. ואין זאת שאלה רפואית גרידא. בטפעל ישנם
מחירים טובים לבריכות סובות. אולם, קיימת שאלת הענקות. החברה
סלמת לעובדיה מסכורות בסוכות, ועל כן צריכים העובדים לקבל
הענקות שהקהל - דבר זה אינו רצוי. אבל לנו, למסדר הבריאות, אין
הסטכות לטפל בכך.

אשר לטאלת הספה הגרמנית במוסד -
החברה טוענת שאין לה אפשרות להשיג עובדים שהם אנשים וזמיקים
בארץ ויודעים את הספה העברית. כמובן שזו היתה אחת מדרישותינו
של היועץ המטפלי לנו, אם כי איננו יכולים לבוא בטאלה זאת
בדרישה יורידית. אנו הערנו את תשומת לב החברה לכך, מסום מדבר
זה גורה לתלונות מצד הקהל. לפני שנתייג כבר דרשנו מהחברה
שתקיים מוסד מאפשר יהיה להביא בפניו את התלונות מצד הקהל - זהו
ליקוי רציני שיש לבררו.

אשר לטאלה אם קיים פיקוח רפואי
מסלתי במסגרת של בתי-מרחץ - האמבטיות נבדקות, **ואף הסירותים**
בבדקים מה מידת הנקיון בהם. יש לציין, כי האמבטיות נמצב
הבריכות בטפעל-מסבתיים רצון, כלומר, מבחינה סניטרית סללים הם את
בעיקר מהסירותים שלגו. התלונות בקשר לפיקוח רפואי נובעות
להיות פיקוח יום יומי על בתי-סרחות אלה, ואין לנו כוחות לקיים
פיקוח תיגיגי בכל הארץ, לא כל שכן אין לנו כוחות לקיים פיקוח
קפדני כזה בבתי-המרחץ. דרישתנו היא שהחברה תעסיק פרטונל טוב
יותר, וסדי טעם בפעם עלינו לעשות ביקורי **ממע** - אין לנו ברירה
אחרת, אם אנו רוצים לסדר על המצב הסניטרי של המוסד. ברור,
שאנו נעפוד עוד על הטאלה שיש צורך בפיקוח יתר.

לדעתי, על ועדת הסירותים הצבוריים
לפתור את טאלת המחירים. בדמה לי, כי זו טאלה חשובה מאד, כי
החברה עלולה לסלג אחרי דרישתנו ולהעניש את הקהל על ידי העלאת
המחירים. בנקודה זו אנו מצפים לעזרת הועדה. הנקודה השניה

ד"ר יקותיאל:

מטעם מסדר הבריאות.

שאנו נדרושים לחקרה, זוהי שאלת טיפול הבנינים, אנו בקשנו מהחברה
תפקיד מפורט, על מנת שבראיה מה יש עוד לעשות במפעל. המסמלה תצטרך
לראוב לפתח חסרי גלוי לחברה.

ח. דרורי:

חסרי טבריה - איננו מוסד, זה מפעל
לרפואי בני-אדם. לו היה מפעל זה
בסרי איזה שהוא מוסד ציבורי היו פני הדברים שונים לגמרי. זהו
מפעל טיפולי של חברה פרטית שבגד עיניה אך ורק הרווח שלה. כל
היטוב היותו כמתמס במפעל זה, ישבן דרגות שונות של טיפול במפעל
זה. חולה החייב להגיע לטט אינו יכול לקבל את העזרה הרפואית
הדרושה כחוסר כדפאה בטקוט. חברי קופת חולים המאורגנים מקבלים
את הטפול בכדפאה קופת חולים. אנשים שיש להם אמצעים - אף הם מקבלים
את הטיפול הרפואי הדרוש. אולם אותם האנשים בעלי היכולת המצומצמת
הנאיים לטט לא רק מטבריה עצמה, אלא מכל הסביבה, מצפת ומן המעברות
הקרובות, נוסף לכך באים לטט ציבור חדש - החיליים נכים, וכן ילדים
מבריאים אחרי מחלת שתוק הילדים; לכל אלה יש להקים מחלקה מיוחדת.
אני יודעת שהיו 20 פניות להקמת ברכות נפרדות טעדיין לא הוקמו,
הרופא הוא הקובע אם אותו ילד או אותו חיל זקוקים לאכטיות, ויש
לעזור לטוג אנשים זה, כי הרחצה בטטדיה זו חשובה מאד לחיליים.

אולם לא נתנה כל אפשרות להסדר עבור
הקליינטורה הנזמיקה - עדות לכך היא העובדה שישנם אנשים המאמינים
שאלה הם מים קדושים. צריכה לבוא תנופה טטוימת שתהפוך את המפעל
הפרטי למפעל צבורי. אם המפעל יעבור לרשות הטרינה - אין הפיקוח צריך
להיות טיגרת.

הדבר הראשון שמזדקק לעיני כל אדם היא
העובדה של הפתיחה הרטטית של עונת הרחצה. הפתיחה היתה לאחר החנוכה.
נדמה לי כי אפשר להתמסס בחסי טבריה במסך כל עונת הטנה, על כל פנים
בנדאי אפשר להתמסס בהם 9 חדשים טפיים. ואם אינם טטמטים במפעל
זה בצורה יעילה - הרי זה לדעת הצבור והענין. וכאשר נפתחה עונת
הרחצה הרטטית, יש לחץ גדול של מתרחצים. לו היה זה מוסד מוטל
היו יכולים לקלוט את כל האנשים. אולם, הנהלת המוסד פטורה מתוספת
פרטובל ומארגון העבודה וטיכלולה, והכל כאילו הפקר. יוצא איפוא,
טמגיעים לטבריה רק בעלי היכולת ולא אותם הנזקקים. המחירים טם לא
אחידים ויש להוטיף כסף לכל טפול ולתת הענקות הגדלות בהתאם לכחיר
הכללי. בקצור צריך להיות אדם אמיד כדי להגיע לטבריה. יש לפטול
דבר זה בהחלט, או למצוא הסדר מינימלי לכל הדברים האלה. פתיחת העונה
במפעל זה צריכה להיות בהתיעצות עם מסדר הבריאות. יש להגדיל את
עונת הרחצה ולהחזיק את המוסד פתוח בכל ימות הטנה.

המוסד אינו מעונין לגמור את הבניה
מסום טדבר זה מגדיל את רחוחיו. הם החלו בבניה כבר לפני טבתיים
ועדיין לא גמרו אותה, כי האנשים הבאים לטבריה מסתדרים באופן פריי
ופטלמים טכוסים גדולים יותר. האדם העממי אינו יכול להגיע לטט.
טבחיינתנו אנו, אלינו לעזור להכונני העט להגיע לטט. יש להסדיר את
הדבר טאם נכנסים לבריכות, יש לתת להכנס גם לחדר ההלבטה. ואם לא
נותנים להכנס לבריכה אין לתת להכנס גם לחדר ההלבטה. נוסף לכך טם
המתרחצים טעובדת בחורה אחת, אלטנה, זוהי בחורה טצוינת, אבל היא
יחירה ואינה יכולה להתלט על טאות בני אדם. עליה גם לעזור לאנשים
במקרה של התעלפות - במקרים אלה קורים יום יום, היא צריכה להגייט
את העזרה הראטונה. היא צריכה לעזור לאנשים נכים להתהלך. אין
זה בכוחו של אדם בכלל. אילו היה מפעל זה טייך למוסד צבורי - היו
מגדילים את הפרטובל הטכני, ולא היה קורה כדבר הזה. יש להוטיף
במוסד זה פרטובל טכני: אקויות טעטיות אחדות, ואחות טוטמכת למקרים
חטורים יותר. חברי קופת חולים מקבלים את הטפול הרפואי בתוך
המרחצות, מסדר הבריאות צריך לפתוח טם מפראה פרימיטיבית לא גדולה
ביותר, האם החברה יכולה להתנגד לכך? המרפאה הזאת צריכה לטרת
את האנשים טאין באפשרותם לטל. מחירים גדולים. וכן את הילדים

ח. דרור:

והחליט הנכדים, והמוני העם. הפיקוח אינו יכול להיות רק סרכוזי, הוא מוכרח להיות פיקוח מקומי. מוכרח להסגא במקום רופא שיטפל באנשים. שאט לא כן מתמרמים האנשים שאין להם אל מי לפנות. יש להתקטר אולי עם קופת חולים ולהפנות לשם את החילים, על מנת שידעו למי לפנות, והיא שתפנה אותם לרופא מסוים. המטרד הרפואי במקום צריך להיות מתרכז ס"הדסה", מטרד הבריאות וקופת חולים. חייבת לקום ועדה צבורית שאליה יפנו האנשים בתלונותיהם ובבקשותיהם.

הענין שתחיל בדברים קטנים ביותר ונוגע לאנשים שאינם יודעים להתאבון ומסלטים הון עבור איזה שהוא טפול. באו עתה לארץ פרטיזנים וחללים, ולא פעם אפטר לראות תור נפרד מנוצר באופן טבעי על ידי אנשים שאינם יכולים להגיע לא לטפולה של האחות ולא לטפולה של קצטיחולים, כי קופת חולים אינה יכולה תמיד לתת את העזרה הדרושה. על כן חייבת להיות במקום איזו שהיא ועדה צבורית שתטפל בכל הענינים האלה.

ולסם כך המחירים אינם אחידים, על כן יש לקבוע מחיר עממי רגיל. /יש להפגש עם מטרד הסעד ולקבוע נורמה מסוימת לכל בריכה וכן את המחיר עבור כל בריכה. החברה אינה מפרסמת מה צריכים האנשים להביא אתם, וכאשר באים להתרחץ הם דורשים עבור כל מגבת או מטפחת או שימוט בטמיכה - תוספת תשלום. כל דבר קטן עולה בתשלום נוסף. תארו לכם באיזה הוצאות כרוך הדבר. בראש זבראסונה יש לבטל את ההענקה לעובדים - זהו דבר פסול פיסודו מסוים שזה יוצר הפליות לגבי האנשים, אדם אחד מקבל טפול טוב יותר מסוים שבתן הענקה גדולה יותר, ואדם אחר מקבל טפול פחות טוב, כי אין באפשרותו לתת את ההענקה הרצויה.

אשר לספה הגרמנית - אין זה נכון שהם מקבלים עולים חדשים, כי אותם האנשים העובדים בטוסד יודעים עברית, אתי הם דברו עברית. כל ענין הספה קשור בהתרבות מסוימת, זה שטדבר בספה לועזית היחס אליו הוא טובה. אנו נלחמים על הספה, ולא יתכן שבמסוד בורייודברו בספה לועזית. ראיתי יהודי שפנה למלצר באנגלית - הרי הוא נחשב ל"עילית".

אני רוצה לסכם ולומר, כי יש לקבוע את פתיחת העונה ולהגדילה. כן יש להקים מרפאה מקומית, לדאוג לפיקוח מקומי, להקמת ועדה צבורית שאליה יפנו המתרחצים, אולי על ידי סדורים אלה ימצא המוסד את תיקונו.

א. הכרמלי:
אני מכיר את חמי טבריה היטב עוד מתקופת התורכים. זוהי קונצסיה למספר שנים מסויים. עיריית טבריה זכאית להנות מהכנסות החברה. ראש עיריית טבריה יכול היה למסור לנו אינפורמציה, מסוים שהוא נמצא בהנהלת החברה בכאמכח התושבים ויכול היה להסלים את ידיעותינו. בזמנו של מר שמעון דרשן י עתי על כל המסא-ימתן המתנהל בין עיריית טבריה לבין חמי טבריה. היום עוסדים בראש החברה ה"ה" ב"ר"ט, גזוז, דהייס, וסופרסקי (ז"ל). זוהי חברה דרום אפריקנית, זוהי קונצסיה מסאלתית המסתיימת בזמן מסוים. חילתי רוצה לדעת אם מבקר המדינה וסאי לבקר מוסד המכניס הכנסות לטבריה, או הוא מבקר הק אותם המוסדות המקבלים תמיכה מהמדינה. על כל פנים, יש לבדוק את הדין-וחשבון של החברה, כי לפי מיטב ידיעותי, החברה עושה עסקים מצוינים, והטענה שאין הקהל רוצה להתרחץ בסעות אחרי-הצהרים - היא טענה של סוחרים, כי האנשים מתרחצים גם בלילה ומנצלים את כל שעות היום. הרחצה היא יומם ולילה. בני העיר יתרחצו גם בסעות אחרי-הצהרים מתוך אינטרס מקומי של מסיכת קהל, כי העיר מתפרנסת מהקהל. אילו היינו מדברים עם ראש העיר, יתכן ואפטר היה לפרסם חוק עזר בקטר לכך, ואפטר היה להביא את הקהל המנובק שלנו לידי רחצה גם בסעות אחרי-הצהרים. נדמה לי, כי הטענה הזאת שאין הקהל רוצה להתרחץ בערב מסוים שהוא רוצה לבלות בנעימים - היא מופרסת מיטודה.

א. הכרסלי:

הצפיפות היא איומה וכאשר נכנסים לכריכה יש להילקח בזהירות. אשר לענין העברת מחלות - אינני מוסמך לדבר על כך, אולם יש לבדוק אם מחליפים את המים בפידה מטפיקה, כי לא קל הדבר להחליף את המים. המים באים טנחל, וכל אחד היה יכול להסדיר לו מים כאלה בביתו.

אשר לענין הענקות - אני רוצה להצטרף לדברי חברת הכנסת דרורי, זה נושא של חיי סולינות סולימות. העובד צריך לקבל סכר הובן ואין להנהיג את הדבר בבתי ההכרה שלנו. נושא חיים קלוקל בצעדינו הראשוניים, ויש לעצור את נושא החיים הזה, בתהליכו הסודי. לא יתכן שחברה תגיד לעובדיה שהם יכולים להתפרנס מהענקות. יש לעצור את התהליך כראוי על ידי חוק עזר של מעיר. יתכן ויש לסדר את הדבר כפי סודר בבתי סלון ספסלמים תלום נושא עבוד סודותם טובים, ואין האדם העובד מקבל מיד את טמנת היד. לפעמים הייתה רוצה לתת את הענקת לעובד. אבל אני רואה בזה עלבון לעובד. מוטב שהענקת תכנס לחשבון, ואז יסודר הדבר בצורה נאה יותר.

אשר לענין הספה - אין דבר זה יכול להסך כך, כי לא יתכן שהסלצר יפנה בספה הגרמנית, עליו לדעת עברית ולפנות בעברית. אני הייתי מציע שבנקר בעיר, נעשה זאת בסקט, ונקיים שם במקום ישיבה של ועדת הסתודות הצבוריים עם מועצת העיר טבריה ובדרך את הדברים האלה. אני מחטיב דבר זה, גם כדי לחנך את האנשים למרות צבורית. אז נוכל לקבוע תעריף אחיד למחירים.

א.ח. טאג:

אני טרם התרחצי בטבריה, למרות שאני יליד הארץ. קיימת בעית הלאמת מחצבים כגון: נפט ועוד, הסכמיים רוח ניכר. לא כל טכן יש לדבר על הלאמת מחצב רפואי זה. אמי, עליה הסלום, התרחצה בחסי טבריה, אבל לאו דוקא מטעמי קדושה, אלא סדחיצה זו היא דבר מועיל. טנ נכצאים כל המיגירלים שיש בכוחם לרפא את האנשים. אין כל ספק שפעל זה צריך להיות מולאם לטובת הסדינה. ידוע לי שזוהי קונציה סמדי פעם במעם מאריכים את תקופתה. היא נתנה לחברה זו ע"י הנציב העליון. קראתי שטכניסיה במפעל זה שכלולים נוספים על יסוד הארכת תקופת הקונציה. אם אנו חושבים שאין לחדש בעתיד את הקונציה ויש להלאים את המפעל לצבור ולמדינה, בדמה לי, שיש לחשוב גם על בקודה זו, מסום שטם נעשים סודרים טובים של הרחבת המפעל.

ג. טברסקי:

כמה אנשים יכולים להתרחץ טט?

א.ח. טאג:

אשר להרחבת הליטי עונת האחצה - בלי כל ספק זה ענין הדורס פיקוח מפני טבעלי הקונציה- עינם דק לרווח. אם ישנה חברה שיסודה הוא רווחיה, יש צורך בפקוח מצד הממשלה, ולהגביל דבר זה. החברה, בודאי אינה רוצה להוציא את כספה יל כל המנגנון בחדשים רבים. אולם, עליה לסיים לב להרחבת עונת הרחצה, אם גם יקטנו רווחיה.

הייתי פעמים אחדות בקרלסבד, שם הרחצה היא במסך כל ימות השנה, מסום טמוג האויר טרטה זאת. יש לצייץ כי באחד הפעמים שהייתי שם היו כ-50 אלף אורחים. הנהלת המוסד היתה מוציאה בולטיין של האורחים ואפסר היה לדעת בדיוק כמה אורחים ישנם. האנשים שם מקבלים מספר מיום אחד למסבהו, או לעוד יומיים ואינם צריכים ללכת ולעמוד בתור. לכן, אני חושב שיש לפתוח מטרד בתור העיר טבריה וטם יחלקו מספרים על מועד הרחצה, ואז לא יצטרכו האנשים לחכות זמן רב בתור, דבר זה הוא פגיע מאד. אלא האדם יקבל את מספרו וידע את השעה המדויקת שעליו להכנס לבריכה. באותה שעה שהוא מקבל את המספר הוא מטלט גם עבור הכרטיס, ונא לזמן המיועד. עד כמה שידוע לי, אין אנשי טבריה טרבים להתרחץ.

בדמה לי, כי מבקר הסדינה אינו צריך לבקר מפעל זה. לדעתי, על מטרד הבריאות לבקר מוסד זה, מסום שזהו מוסד בריאותי, ועל מטרד הבריאות לקרל את האחזיות לפיקוח במקום. כן יש להקים ועדה

ח. פ. א.

מיוחדת, ולפרסם את הדבר בעתון סאל וערה זו יש לפנות בקטר לאיזה
סהן תביעות.

בקטר לטיפורים במפעל - יש לסטוד
על כך שהדבר לא יביא להארכת הקונצסיה. אם בעלי המפעל מפתחים אותו,
הם בודאי ידרשו להאריך את הקונצסיה. כן יש לדאוג לפתיחת מטרד בעיר
סיקל על האנשים העומדים בתור.

ח. סגור-כהן:

אין לי מה להוסיף לכל מה שנאמר
כבר כאן, אלא שאני רוצה לוטר אי-
אילו מלים לחיזוק הדברים שבטעמו. על מטרד הנריאות להקפיד על סדר
מפעל זה. חובתנו היא לדרוש ממטרד הנריאות לטפל בדברים האלה.

אטר לטיפורים הנוספים שיש להכניס
למוסד זה - הרי לא ידועים לנו עדיין פרטי הקונצסיה. לכן הייתי
מציע שחברי הועדה שבקרו בחסי טבריה בארץ, והאחרים שבקרו במפעלים
דוטים בחוץ-לארץ, יציעו דרך למניעת התקלות הקיימות.

אטר לקונצסיה של החברה הזו - הרי
אם היא תדע-טיט בדעתנו להפסיק להט את הארכת הקונצסיה, היא תחדל
להכניס סט טיפורים. בוספיים. הייתי מציע לוועדה שהיא תבקר בהקדם האפשרי
במוסד, ואנו נראה כמו עינינו את אטר נעטה סט, ואז נוכל לחוות את
דעתנו בקטר לכך. אני מצטרף להצעת חבר הכנסת הכרמלי, שחלק מחברי
הועדה יטע לטבריה ויפגש עם ראט העיר ויטמע את אטר בפיו. חברי
הועדה לא יקבעו סט דבר, אלא יבואו אלינו ויטבירו את העובדות, ועל
סמך דברים אלה נוכל לקבל איזה סהן החלטות.

ח. למדן:

אינוי מכירה מקרוב את חסי טבריה.
אולם, ידוע לי שאנשים רבים סובלים
סט יסורים קשים. שאלת הליעית הטחב הרפואי, דבר זה אינו מוטל בספק.
אינוי מציעה שבקבל בענין זה איזה סהן החלטות, אלא נפנה לוועדת הכספים
המטפלה בעניני הקונצסיות, ונקיים ישיבה מסותפת ובנדוק, איטמי נגמרת
הקונצסיה.

כיום מציעים לטבריה-אנו אנשים
עטירים, או אנשים שכל מקום אינו מפקיד אותם, הם סובלים גם פה וגם
סט. עלינו לטיט לב למפעל זה, כי המדינה מעונינת לפתחו לגבי התיירות,
כלומר אין לתת לענין זה להמצא בפניה - מפעל זה הוא דבר חשוב למדינה.
מטרד הנריאות אינו יכול להיות אדיט לגבי מפעל זה. אדם עובד הצריך
להגיע לטבריה לצרכי ריפוי-עולה לו הדבר הון תועפות, ואין זה בגדר
תקציבו. ימשיכה-מנו של העובד בטבריה אינו בחטבים לו כיטי מחלה,
אבל אין זו גם מנוחה. לכן אני חושבת שמטרד הנריאות צריך להעלות
את ענין הריפוי בחסי טבריה למקום הראוי לו. אני מציעה למטרד
הנריאות להזמין את המוסדות הרפויים לשיחה בענין זה ולהגיע לאיזה
סהן מסקנות.

לדעתי, המסקנה הראשונה צריכה להיות
שאנו אדם שהורפא מצא לזכון לסלוח אותו להתרחץ בטבריה - יחשב
לו הדבר כאילו הוא נמצא בבית-חולים. יתכן, שבצורה זו יוסדר הענין,
גם העובד הנא להתרחץ וגם המפעל סטט עובד האדם, יטאו יחד בעול
ההוצאות, כמובן אם האדם אינו נמצא בטבריה כזו שהוא צריך לפנות
ללסכה הסוציאלית, שאם לא יוסדר דבר זה, אין לאדם אפשרות להגיע
לטבריה. הדבר הראשון שיש לעשות להוציא את המפעל מקרן זרית,
על-ידי פגישה עם המוסדות הרפויים. אם אנו מדברים על סיבויים רדיקליים
אינוי חושבת שועדת השרותים הציבוריים תוכל בעצמה לעשות משהו. יתכן
ובעזרת ועדת הכלכלה או ועדת הכספים אפשר יהיה להטיר את-צפנין.

ח. פ. א. טאג:

אני רוצה לטאול את בא-כח מטרד
הנריאות, קראתי באיזה שהוא מקום
שמצאו מעין גוסף הדומה לעין של חסה הנמצא ליד גינוסר. האם ידוע
לכם משהו על כך?

ד. גצר:

נדמה לי, כי הדרך הנכונה היא לפנות לוועדת הכספים שתבדוק את חגיגות ותברר אימתי נגמרת תקופת הזכיון. אני חושבת, כי נהיה מאוחדים בדבר אחד, כי מפעל זה יש בו כדי הכנסת דיביזים לארץ. זהו בכס יקר מאד ויש לדאוג לו. המפעל אמנם נמצא עדיין בידי החברה, אולם על מטרד הבריאות להמליץ על כך שיש לקבוע סכר עבודה הוגן לעובדי המפעל. שמענו שסכר העבודה של העובדים הוא גמור, משום שהוא בנוי על הענקות. עלינו לפנות בדרישה גמורה לחברה להפסיק דבר זה, יש לתת לעובדים סכר עבודה הוגן, ואין זה חשוב כיצד תבנה החברה את סכר העבודה. יתכן ותוסיף על חשבון הטרותים הסוגיים, כשם שעושים זאת בתי-סלון. אולם, אני שמחה לשמוע שכל חלקי הציבור שלנו סולדים בנוהג זה. בצרפת נהוג, כי נוסף למחיר שמסלמים עבור המכונות, כציע הנהג את ידו וכבקט תוספת למחיר שבקבע. אני רואה בחודה שנוהג זה חודר לחיינו. יש להתריע בגד נהוג זה ולראות דרישה זו כראשונה.

כל חברה מקבלת את הזכיון על סמך תנאים מסוימים. מטרד הבריאות צריך לדעת מה מידת הרווחים של חברה זו, ואם אין בהם כדי ניצול. איננו רוצה לתקן את המצב מהצד השלילי, אני רוצה להביא לידי כך שלא תהיינה תלונות. מה מידת העזרה, בטוח זה, מטעם מטרד הסעד? דובר כאן על אנשים מחוסרי אמצעים, במטלה קיים מטרד הסעד שמחכות לדאוג לאנשים אלה. מה מידת העזרה שצריך מטרד הסעד לתת לעניין, ועד כמה הוא צריך להכנס לעובי הקורה?

ההצעות שבסמך כאן יש בהן כדי להקל על המצב. אולם, ברור, כי תנאי האקלים שלנו מבבילים קצת את עונת הרחצה. אבל אם יהיה מוסד זה בידי הממשלה היא תמצא את הסיכלולים הטכניים שאפשר יהיה להתאים את העונה לתנאי האקלים. אני רואה את עונת הרחצה מחודש תשרי עד חודש סיון.

ז. גיל:

כאשר קבלתי את ההזמנה לישיבה זו וראיתי שעל סדר-יומה עניין חמי טבריה, חשבתי שהיו"ר יזמין את באי-כח הנהלת חמי טבריה ובא-כח עיריית טבריה, כשם שעשתה זאת הועדה לענייני טעברות שהזמינה את הגורמים הסוינים המטפלים בטעברות כמו: שרת העבודה, הצבא ועוד.

נדמה לי, שאני בקי בעניין זה, בכל אופן יש להזמין את הנהלת החברה ובאי-כח עיריית טבריה, ואת הרופא המומחה במקום, את דר. בוכמן.

דר. יקותיאל:
מטעם מטרד הבריאות

הסקירה שמסרתי כאן היא אחרי חקירתו של הרופא המחוזי במקום.

ז. גיל:

דובו כאן על הלאמת המפעל, אולם, דברתי עם מנהל החברה וראיתי שיש סם בעיות רבות מאד. הרווחים של החברה הולכים להשקיע ולהרחבת המפעל. על-כן אני אומר, שעל הועדה לברר תחילה את כל הפרטים האלה.

אני מציע כדי לחסוך בזמן ובמאמצים, שוועדת הטרותים הציבוריים יזו ועדת תיאום מצומצמת תבקר ותראה את הבניינים ותפגש עם הרופא המומחה במקום, כי זוהי בעיה רפואית. אני מציע הנפסיק עתה, ובחליט שיש לבקר במפעל ובעירייה ולברר את כל הפרטים. כן יש להפגש עם הגורמים הסוינים ולבדוק את חוקיות העניין של הארכת הזכיון כדי שנוכל לקבל סיכום מלא ולהחליט עליו.

ג. טברסקי:

דובו כאן על עניינים שכולנו תמימי דעים בהם כגון: הלאמת המפעל והעברתו לידי הממשלה. אך איש מאתנו אינו יודע כמה זמן עוד ימסך הדין? שמענו גם שהמקום צר מהכיל את כל האנשים. לו היה המפעל על מפעל זה באוץ בידי מטרד הבריאות, היה יכול להוציא הוראה שרק אותם האנשים החוליים הזקוקים לתרופה זו יבואו להתרחץ - דבר זה היה מקטין את מספר המתרחצים, והפה גורם לכך שלא יסעו לסך רק אנשים

ג. סבסטי:

בעלי יכולת, כי אנו מביטים הזקוקים לכך.

כן לו היו מסדירים את ענין התור והיו דואגים לנחיצות המתרחצים שלא יצטרכו לחכות זמן רב בתור - היה הדבר מקל על התרחצים. נדמה לי, שיט לקבל את כל ההצעות שהוצעו כאן. ידוע לי מסדר הבריאות מחדש מספר יסודות מדי שנה בשנה לעסקים טובים ומאשר את בעשו שם כל הסידורים הסניטריים, הרי מסדר הבריאות יכול לנקוט באותה עמדה כלפי מפעל זה שמקיף סאות אנשים הזקוקים לטיפול רפואי זה. לכן, כל עוד תקופת הזכרון לא נגמרה, על מסדר הבריאות לבוא בדברים עם כל הגורמים ולהסדיר דברים עיקריים כגון: תשלום הוגן לעובדים, עד שיבטל תקופת הזכרון ועוד.

ח. דרור:

קיימת שאלה בוערת והיא שאלת החצת הנכים. לא כל נכה רוצה להראות בעירומו לעיני כל, ויש לנקוט עבודה אמבטיות מיוחדות. כן קיימת שאלת ילדים נכים שהליון לאיר מחלת שיתוק הילדים, יתכן, ויש להתקין עבודת סחיצות בתוך הבריאות.

ח. סגורי-מחז:

אני מציע שעל הביקור שלנו לא תבוא יודעה מוקדמת, כדי שלא יוכלו להתכונן לבואנו.

היו"ר-ז. קנטני:

נדמה לי, כי אפשר לסכם אי-אילו הצעות שנשמעו כאן. כגון: ענין הרחצה בשעות אחרי הצהריים, אגדת מרפאה מקומית, קביעת סחירים עסקיים להסובי העם, סביעת הצבחות, למצוא הסדר לצפיפות, הארכת עונת הרחצה, סידור מתאים עבור נכים. כן עלינו לברר את תקופת הזכרון בעזרת ועדת הכפילים. כן יש לבוא בדרישה למסדר הבריאות שישים לב סיהיה במפעל שהסובל מנכי טוב ויעיל שיוכל להגשים את הפיקוח הרפואי.

אשר לסיוור - יש לקבוע מי הם הסתתפים כי לא תמיד ישנה הסתתפות מלאה. עלינו להקדים זמן לענין זה, שאם לא כן לא יוכל לסדר את הדברים ולסנותם.

ז. ניל:

אינני יודע לאן יועברו הצעות אלו. אולם, דובר כאן על בעיות הרחבת המפעל, וטיפול מתאים בבני-אדם, הרי עלי לציין, כי יש כאן קומפלקס של בעיות, ואם יעבירו הצעות אלו בצורת החלטות, אני אחלוק על כך, מסוים שחברי הועדה לא שמעו פרטים בקשר לכך. אין זו בעיה פילוסופית, יש לדאוג את המפעל ולחקור אותה. אני בקי בעניני המפעל, בקרתי שם. גם על חברי הועדה לבקר במפעל בקבוצות קטנות עם מוסחים, וידאו את הדברים כמו עיניהם, אין צורך שיסעו 15 איש לסם, אלא יש לעשות זאת בקבוצות קטנות. את הצעותינו נביא לאחר שנהיה בקיאים בענין זה, ולא כשאנו שועים זאת חבר הכנסת בר-רב-האי הנקי בכל הסטחים. יש לחקור את הדבר ולסמוע עדיין יונים בקשר לכך, ורק אחר-כך נוכל להביע הצעות טובות. אם תעבירו הצעות אלו לאיזה שהו יוקום, אצטרך להגיש הצעות בגדירות, כי אני אושר את דברי על סמך בקיאות מסוימת.

יש להזמין את בא-כח הנהלת המפעל, את בא-כח עיריית טבריה, את בא-כח המוסחה המספל 20 ובה בתל-אביב, ואת אנו בדון צ'כר בלי להחליט את הדברים - תהיה זו דילטנטיות, והיא לכבוד לועדה.

היו"ר - א. קנטני:

אני חולק על דברי חבר הכנסת גיל, מסוים שיסכם דברים הולנדיים. אפסר לקבל באותן הנקודות החלטות מסוימות. ברור, שאנו בני יום את כל הגורמים האחרים, אולם ישנם דברים שאפסר כבר עתה להחליט עליהם.

ח. סגורי:

ברצוני להעיר דבר כללי. ישנן בעיות טובות הנוגעות למסדר הפנים, או למסדר האוצר, אולם, הקטר שלנו, של ועדת הסדרות הציבוריים, הוא דרך מסדר

א. ח. ט. ז.

הבריאות. אין אנו מקילים ראש בהצעות השונות שבטעמו כאן, אולם, אנו בקבל עתה החלטות שונות. אחר-כך נערוך את הביקור בטוסד, ובקבל החלטות נוספות.

ח. ל. ז.

ועדת המטבח שתהיה מסותפת לוועדת הסדרות הציבוריים או לוועדת הכלכלה או לוועדת הכספים, תסע ותבקר בטוסד ותביא את מסקנותיה. אין אנו מעבירים לאף אחד את המסקנות האלו, ואין זה עדיין סיכום אחרון, זהו סיכום של ישיבת הוועדה המוסמכת להוציא את מסקנותיה לאחר כל ישיבה וישיבה. אולם, אני חוזרת ופוזזירה, כי המפעל קטור בחוזים מסחריים שונים ועל ועדת המטבח לבדוק את הדבר, שאם לא כן לא נוכל להקדם.

ד. י. ז. ז.

מטעם משרד הבריאות
אני רוצה להוסיף כמה מלים עקב הדברים שבטעמו כאן. ההבדלים במחירים נובעים מההבדלים במחלקות השונות. אדם חסר אמצעים אינו יכול לקבל את הטיפול הרפואי הדרוש ולכן יש להוועץ תחילה בדעת הרופאים ולתת אפשרות. אנשים חסרי אמצעים לקבל את הטיפול שהם זקוקים לו.

משרד הסעד אף הוא מתעניין בסאלה זו. קיים בטבריה טוסד בשם "בית-דוד" והאנשים הנמצאים בטוסד זה הם חסרי אמצעים ובאים לשם אף לאחר התייעצות והטלצת הרופא. האנשים הנמצאים בטוסד זה מקבלים את הטיפול הרפואי דרך קופת-חולים, אילו היינו יכולים להגיע לידה הסדר עם קופת-חולים לגבי כל האנשים המתרחמים שם, אפשר היה לטבוע תקלות רבות. אילו הייתה הצפיפות פוחתת היו יכולים האנשים לקבל את הדרוש להם בחדר הסנוחה.

אשר להתארכת עונת הרחצה - יטבה הצעה להקים עוד בניין בפוריה ולהעביר לשם מים, כלומר להעלות את המים ולמטה למעלה, ואז אפשר יהיה להתרחץ במשך כל ימות השנה. אשר לזעה שהוטמעה כאן שיש להקדים ולפתוח את עונת הרחצה, כתי שנוכל לנצל את כל הזמן - הרי בפכתבנו אליהם הודענו להם שאנו דורשים זאת, וכי יש באפשרותנו שלא לחדש להם את הרשימה.

אשר לטענתו של חבר הכנסת גיל שאיננו מעסיקים במעיה זו ואיננו מבדילים בין הטאלות הסונות - עלי לומר כי ברדתי את הדבר במשך 4 שבועות וקבלתי דין-וחשבון מפורט מבאי-כוחנו שם, ועל סמך זה אנו מבטלים את דרישותינו. יתכן ובמכתבו של היועץ המשפטי ישנו שינויים מדויקים לכת. אך נדמה לי, כי הדרישות אינן סוגזמות. דברנו על הרחבת המפעל - דברים אלו לא נאמרו על יסוד ביקור חטוף, אלא לאחר בדיקת הדברים.

אשר לדרישה שעל משרד הבריאות לחקור את טאלת המחירים ולבדוק את מאזן החברה - לדעת, דבר זה יוצא מתחום סמכותנו. אנו אחראיים אך ורק עבור הסידורים הרפואיים. אם יש צורך בביקורת על המחירים על סמך המאזן של החברה - אין זה מענייננו, ועדת הסדרות הציבוריים יש לה הסמכות לכך, היא גם יכולה לבקש את עזרת ועדת הכספים. כאשר תקבל המדינה לידה את המפעל הזה, ישא משרד הבריאות בעול ויקים את כל הדברים הדרושים, אבל עתה אין משרד הבריאות יכול להקים שם מרפאה, כי איננו מספלים בחולים כרוניים. "בית-דוד" ישנו רופא, אבל משרד הבריאות אינו יכול לטפל בזה. יש לדרוש מהחברה שתעטה את הסידורים המינימליים.

ג. טב. ז. ז.

מטעם משרד הבריאות
אפשר לדרוש מעיריית טבריה הקמת מרפאה.

ד. י. ז. ז.

מטעם משרד הבריאות
בטבריה נמצא דר. קוברין, אנו דרשנו כל העת שלרופא זה תהיה משרה שלמה. ציחי אחת מהדרישות המרחיקות לכת שלנו לקראת הטבה הבאה. למשרד הבריאות יש רופא בטבריה שמו דר.

ח. הודעה

אדם מקבל לטובעיים חופט, כדי לנסוע לטבריה להתרחץ עם ולקבל את הטיפול הרפואי המתאים. אבל עד אשר בעטיו הטייווים, עובדים טובות והאדם מקבל דק אמבטיות ולא את הטיפול הפיזיקלי הדרוש, כך שהוא מפסיד דבר זה ומקבל דבר אחר. לכן יש להקים במקום מרפאה או לעטות את כל הטידורים הדרושים שהאדם יוכל לקבל את הטיפול הדרו

ד. המסגרת

כרגע איננו יכולים לעשות דבר, אולם טטעט סטרו הרואות יש לבדוק את הנושאים ביותר לאמבטי אלו מבחינה רפואית, לעשות עבורם את כל הטידורים הדרושים. אנו בלחץ על החברה שתסיר את ענין הרחצה בטעם אחי הצעירים. כן יש לציין, כי בימים האחרונים נוסף פרסונל במסגרת הטידורים מרחיקי הלכת כגון: הלאמת המפעל, אין מקום לדבר עתה על כך.

ה. המסגרת

האם אפשר כבר עתה למנות את הועדה שליטיבה הבאה יבואו חברי ועדה המסוגל את החומר הדרוש, לאחר שיבקרו במקום?

ו. המסגרת

כאשר בסנה את ועוד. המסנה שתתלה מורכבת מחברי ועוד הטרותיים הציבוריים וחברי ועוד הכספיים, יהיה על ועדה זו לערוך סיור במקום ולהכין ע הנהלת המוסד, עם מועצת עיריית טבריה, עם הרופא המקומי ותאם י נוסר ותביאו בפני ועוד הטרותיים הציבוריים ותמסור לנו דין-דשבין, ואז בוכל להציע הצעות קונסטרוקטיביות.

ז. המסגרת

אני אברר את אפשרות הקמת ועדה מסותפת ואת פרטי הסיור.

בטובע הבא נחזור לנדון בחוק

רופא הטרותיים.

ח. המסגרת

אני חושבת שאפשר לקבל החלטה שאנו מטילים על הועדה לקבוע את המועמדים לוועדה המסותפת לנו ולוועדת החליטה בקטר לענין בית הנו עוורים.

ט. המסגרת

לקבל את הצעת חברת הכנסת בצר.

היטיבה נועלה בטעה 11.20.